

Mölnålsåns Fastighets AB.
Privatvågen 1
431 82 Mölnålså

Göteborg den 21 februari 2020

Mölnålsåns vattenråds yttrande över skriftligt samråd enligt 6 kap. miljöbalken inför ansökan om tillstånd till vattenverksamhet (vattenkraft), Forsåker, Mölnålsåns Stad

Mölnålsåns vattenråd har i skrivelse från Mölnålsåns Fastighets AB daterad 2020-01-30 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat samråd.

Mölnålsåns vattenråd (se bilaga) verkar för att vattnet inom Mölnålsåns avrinningsområde uppnår och håller en god ekologisk och kemisk status enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Vattenrådet väljer därför att framföra sina synpunkter inför rubricerad prövning.

Mölnålsåns vattenråd anser att ett eventuellt återupptagande av vattenkraftsverksamheten inom Forsåkerområdet inte negativt får påverka vattenförekomstens ekologiska status så att minst "God status" blir omöjlig att uppnå." Det är också viktigt att den aktuella flödestappning (börkurva) samt prioritetsordning för vattenuttag som Styrgruppen för "Övervakning av gemensam reglering av Mölnålsåns" beslutade 2016-03-15 fortsatt skall gälla för hela åsystemet. Det framgår inte av ansökan i vilken kategori Mölnålsåns ligger i den Nationella strategin för vattenkraft som tagits fram av Energimyndigheten och HaV, detta bör anges.

Det är mycket viktigt att möjligheten till uppströms uttag av vatten för dricksvattenförsörjning i Rådasjön och inom kort också V Nedsjön inte äventyras. Inte heller får den ekologiska statusen uppströms påverkas negativt. Hur mycket elkraft planerar man att utvinna satt i relation till "intrånget" i vattenförekomsten? Med tanke på den stora påverkan vattenkraften har, skall den inte bedrivas om det inte är lönsamt. Under sommarhalvåret kommer troligen att vattentillgången vara så liten att vattenkraftverket inte kan drivas. Det vore istället bättre att satsa på solenergi inom området då detta inte skulle ha någon negativ påverkan.

Då stora flödesvariationer sker under ett år från högflöden till minvattenföring från Stensjön har verksamhetsutövaren av vattenkraftverket i Forsåker ansvaret för att uppfylla ställda myndighetskrav med hänsyn till de ekologiska värdena inom Forsåkerområdet.

MÖLNÅLSÅNS VATTENRÅD

I en aktuell dom från EU-domstolen (Bremen-domen, mål C-461/13) fastställer EU-domstolen att det så kallade försämringsförbudet gäller på kvalitetsfaktornivå. Vattenrådet önskar därför en genomgång och redovisning av hur exploateringen av Forsåkerområdet kan komma att påverka de enskilda kvalitetsfaktorerna och vilka eventuella skyddsåtgärder som kan komma att behövas för att säkerställa att vattenförekomsten som nu bedöms ha måttlig status till 2021 skall ha uppnått en god ekologisk status. Det är mycket viktigt att ta ett helhetsgrepp gällande alla planer inom avrinningsområdet så att den samlade påverkan från källa till utlopp bedöms. För att vattenförekomsten skall kunna uppnå god status till 2021 bör fiskväg byggas uppströms Forsåker.

För den nedre delen av Mölndalsån som berörs är det viktigt att åns lopp inte förändras negativt och att dess naturliga kantzoner och svämplansområden kvarstår. Ån hyser särskilt höga värden här med förekomst av bl a öring, lax, ål och bäver (På en 26m lång sträcka vid "Övre damm" fångades 52 öringar, vilket är en mycket hög täthet för stationär öring. På nedströms liggande sträckor har höga tätheter (144 lax/100m², år 2000) av uppväxande lax förekommit och laxlek sker regelbundet på den korta sträcka som är lämplig, men som är för begränsad för en långsiktigt hållbar laxpopulation) och åtgärder för att gynna dessa har genomförts nedströms bl a genom att anlägga omlöp i Göteborg. Det är därför viktigt att "Forsåkerexploateringen" inte försämrar förutsättningen för dessa arter, istället borde man arbeta för att ytterligare förbättra deras livsmiljö. Området skulle på så sätt också kunna bli tillgängligt för sportfiske som en integrerad del av friluftslivet både för boende och tillresta.

Vattenrådet saknar en plan för fiskvandring i uppströms riktning? Samrådsunderlaget visar inte att det inte förekommit fiskvandring innan industrierna började etableras i området. Ån är förmodligen omgrävd i området. Varför fokuserar ansökan bara på nedströmsvandrande ål? Alla fiskarter har ett vandringsbeteende med olika syften, ex. lekvandring och födosök. Det finns gamla bilder från Kvarnbyn som visar att åfåran varit mycket bredare än vad den är idag. Havsvandrande fisk kan ha kommit förbi Kvarnbyn under gynnsamma förhållanden, därför bör en fiskväg planeras in.

I det pågående detaljplanearbetet vore det bättre att en sammanhängande strömvattensbiotop i åfåran skapas genom att ta bort rännor och andra strukturer som hindrar fiskvandring och därigenom förbättra lek- och uppväxthabitat för ökad produktion av lax och havsöring. Detta skulle istället kulturhistoriskt visa hur området kan ha sett ut innan kanalen i ån byggdes. Förutsättningarna för uppvandring av den akut hotade och fridlysta ålen till högre liggande vattenområden bör förbättras.

Den MKB som ska tas fram bör förutom det som redan beskrivs också visa på hur vattenhastigheten i ån påverkas av uttag av vattenkraft samt hur vattenkraftverket kommer att påverka vandrande fisk, både uppströms- och nedströmsvandrande. Om inte åtgärder för att säkerställa säker fiskpassage förbi kraftverket vidtas är det troligt att kraftverket får en stor negativ påverkan då nedströmsvandrande fisk dödas när den passerar vilket då är ett starkt argument för att kraftverket inte ska byggas.

Avslutningsvis framhålls att Mölndalsåns vattenråd önskar få kommande planer och andra inlagor kopplat till ärendet för kännedom och yttrande. Vattenrådet ställer gärna, helst i ett tidigt skede, upp för diskussioner om planer som berör Mölndalsån.

För Mölndalsåns vattenråd

Stig Samuelsson
Ordf.

/ Monica Dahlberg
sekr.

Representanter i Mölndalsåns vattenråd

Kommun/Organisation	Ledamöter	Ersättare
Bollebygds kommun	Vakant (Pol.)	Sassi Wemmer (MP)
	Isabell Fischer	Vakant (Tjp.)
Härryda kommun	Bengt Johansson (M)	Erik Lagerström (L)
	Emma Nevander	Linda Harald
Mölndals stad	Anders Enelund (M) v. ordf.	Elisabet Rex
	Gun Kristiansson (S)	Per Sundström
Göteborgs Stad	Vakant (Pol.)	Vakant (Pol.)
	Inger Kjellberg, Kretslopp & vatten	Lena Blom, Kretslopp & vatten
Lerums kommun	Robert Blomberg (C)	Erik Larsson (S)
	Åsa Bergsten	Gunilla Rådman
Mölndals Kvarnby	Leif-Henrik Andersson	Thomas Ericsson
Mölndalsåns fiskeråd	Jack Olsson	Torbjörn Löfgren
Sportfiskarna	Niklas Wengström	Vakant
Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	Lilian Samuelsson	Vakant
Södra Skogsägarna	Stig Samuelsson, ordf.	Jan Johansson
Naturskyddsföreningen	Michael Nilsson	Leif Lithander
Göteborgsregionen (GR) / Göta älvs vattenvårdsförbund	Monica Dahlberg, sekr.	